

Asia: VN/9727/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi

Lausuntopyynnön kysymykset

1. Lausunnonantajan organisaatio

Järjestö

2. Auttaako elämänvaiheita koskeva säännös yhdessä säännöskohtaisten perusteluiden kanssa arvioimaan, milloin on kyse sellaisesta avun ja tuen tarpeesta, johon tulee vastata vammaispalvelulain mukaisin palveluin?

-

Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen

-

3. Turvaako esitys vammaispalveluita aiemmin saaneiden vammaisten henkilöiden oikeuden saada vammaispalveluita myös ikääntyessä?

-

Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen

-

4. Täydentääkö elämänvaiheita koskeva säännösehdotus jo hyväksyttyä soveltamisalakokonaisuutta riittävästi sen turvaamiseksi, että vammaispalvelulaki säilyy erityslakina?

-

Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen

-

5. Mitä muuta haluat sanoa esityksestä?

Akavan sairaanhoitajat ja Tajan näkemyksen mukaan aikuisuuden ja vanhuuden erottelu omiksi elämänvaiheikseen on ongelmallista. Myös iäkkäät ihmiset ovat aikuisia. Ikääntyminen on yksilöllinen prosessi. Kronologinen ikä ei yksin kuvaa ihmisen vanhenemista. Kun palveluntarve arvioidaan yksilöllisesti, tulee sen yhteydessä otettua huomioon poikkeavat elämänvaiheen avun ja tuen tarpeet. Siksi erottelua vanhuuteen ja aikuisuuteen tulisi välttää.

Esityksessä on aiempaa paremmin huomioitu se, että vammainen henkilö saisi iäkkäänäkin vammaispalveluita niitä tarvitessaan (palveluiden jatkuvuus, 2 § 4 momentti), lisäksi vammaispalveluja tulee voida saada myös iäkkäänä toimintakykynsä vamman tai sairauden vuoksi menettänyt. Painotamme, että avun tarpeessa olevien ihmisten tulee aina saada riittävät palvelut. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että palvelut järjestetään sosiaalihoitolain, vammaispalvelulain tai jonkun muun lain perusteella tai että sovelletaan näitä lakeja samanaikaisesti, jotta ihmisen yksilöllisiin tarpeisiin kyetään vastaamaan. Se, että jokin sairaus, esimerkiksi Alzheimerin tauti, esiintyy yleisimmin vasta iäkkäällä, ei saa, eikä voi olla peruste avun tai palveluiden epäämiselle.

Lopuksi Akavan sairaanhoitajat ja Taja haluaa ilmaista huolensa hyvinvointialueiden heikkoon taloustilanteeseen, alati niukkeneviin resursseihin ja henkilöstön kuormittumiseen. Edellä mainitut muodostavat uhkan myös yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden turvaamisen näkökulmasta. Ilman riittäviä panostuksia palveluihin ja asiantuntevaan henkilöstöön ei laadukkaiden palvelujen tuottaminen ole mahdollista.

Junno Anna-Kukka
Akavan sairaanhoitajat ja Taja ry